



מסכת בבא בתרא – שבוע מספר 6

הלימוד השבועי: חזקה ומיגו

שלום,

לאחר שבוע הפסקה לחנוכה ומסיבה מאירה, אנו חוזרים אל בבא בתרא הישר אל אחד הנושאים ה'למדניים' ביותר (דיון משפטי שרבות נכתב על ההגיון שבו). במוקד הלימוד שני מושגים משפטיים: 'חזקה' ו-'מה לי לשקר'. שני אלה הם שני אומדנים ביחס להתנהגות הצפויה של בני אדם, המשמשים ככלי לבירור משפטי. השאלה המרכזית בסוגיה היא: האם אומדן על התנהגות צפויה של בני אדם יכולה לשמש במקום ראיה משפטית. ואם כן, מתי? באילו תחומים? מה קורה כששני אומדנים מתנגשים?

שבוע טוב

הלימוד השבועי

המשנה דף ה עמוד א 'כותל חצר שנפל...' - ו עמוד ב 'לאלתר הוי חזקה'

תוכן הדף

- המשנה
- סוגית הגמרא
- חזקה אין אדם פורע תוך זמנו
- מהלך הסוגיה
- מה לי לשקר

המשנה

- לפני לימוד סוגית הגמרא נסו להבין את דין המשנה ללא מפרשים וללא פרשנות הגמרא.
- מדוע עד ארבע אמות חובת ההוכחה על התובע, ואילו מעל החובה על הנתבע?
- מה נקודת המוצא של המשנה ביחס להתנהלות שכנים והיחס בניהם.

סוגית הגמרא

חזקה אין אדם פורע תוך זמנו

- במה בדיוק נחלקו ריש לקיש מול אביי ורבא?
- האם ריש לקיש לא מעלה מציאות בדעתו אדם שמשלם בתוך זמנו?
- על מה מבוססת החזקה של ריש לקיש? הנחה פסיכולוגית? כלכלית? סוציאלית? אחרת?
- האם הוא מתייחס לכל אדם? ל'אדם הסביר'?
- מה לדעתכם יסברו הצדדים במציאות בימינו? האם חזקה יכולה להשתנות עם הזמנים?
- בדקו את זמנם של ריש לקיש אביי ורבא – האם נפגשו?



מהלך הסוגיה

- בבסיס הדיון בסוגיה עומדת ההשוואה בין בניית קיר השותפים לבין מתן הלוואה – האם ההשוואה מחייבת?
- מה זה משנה אם טוען כשפרע בזמנו או לפני זמנו?
- האם זה משנה מתי המלווה תבע את חובו? ראו תוספות ה עמוד א ד"ה 'ובא בזמנו' – השוו את נוסחתם לנוסח הדפוס שלפינו.

מה ליש לשקר

- עיינו בספרי העזר שבספריה לבירור המושג 'מיגו' - האם שני המושגים זהים?
- בדילמה 'מה לי לשקר' מול חזקה – מה עומד למבחן?
- אם ניתן לטעון מה לי לשקר כאשר אחד הצדדים הוא תלמיד חכם המכיר את הטענה?